

Vanaf 2027 kennisgeving noodzakelijk voor export e-waste

Met ingang van 1 januari 2027 veranderen de regels voor het grensoverschrijdend transport van e-waste. Een aantal vertrouwde afvalcodes voor elektrisch en elektronisch afval vervalt. Een nieuwe classificatie wordt ingevoerd. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor bedrijven in de e-wastesector. In dit artikel zet ik de belangrijkste wijzigingen op een rij. De belangrijkste les voor u als e-waste ondernemer: begin nu al met de voorbereidingen!

Wilbert van Eijk

Codes GC010 en GC020 vervallen

Onderdeel van de groene lijst zijn nu de afvalcodes GC010 en GC020. GC010 ziet op afvalstoffen die uitsluitend uit metalen of legeringen van elektrisch montageafval bestaan. GC020 ziet op elektronische restanten en op voor terugwinning van basismetaleel en edelmetaleel geschikte teruggewonnen elektronische onderdelen. Bij deze laatste categorie kan onder meer worden gedacht aan printplaten en draad afkomstig van elektronische apparaten.

Deze afvalcodes zijn oorspronkelijk afkomstig uit het Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan. De bij het Verdrag van Bazel betrokken landen hebben besloten om een wijziging van afvalcodes door te voeren ten aanzien van elektrische en elektronische apparaten. Deze nieuwe codes gelden al sinds 1 januari 2025 en zien op onderdelen, restanten of fracties van elektrische en elektronische apparaten. Met deze wijziging komt ook een aantal bestaande codes te vervallen, in het bijzonder de codes GC010 en GC020.

Overgangsperiode met uitzonderingen

Deze codes blijven, voor niet-gevaarlijk afval, van toepassing tot en met 31 december 2026. Voor transport van deze afvalstoffen naar niet-OESO-landen is het niet langer toegestaan om deze over te brengen onder vermelding van de genoemde codes. Ook mogen de codes niet meer worden gebruikt voor transporten naar OESO-landen die geen EU-lid zijn. Voor transporten naar bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk is het dus niet langer toegestaan om de codes GC010 of GC020 te gebruiken.

Nieuwe codes Y49 en A1181

Met ingang van 1 januari 2027 moet al het elektrisch en elektronisch afval dat wordt overgebracht worden ingedeeld onder de codes Y49 of A1181. Code Y49 omvat, kort gezegd, elektrisch en elektronisch afval – inclusief apparaten, onderdelen en verwerkingsresten – zolang deze geen gevaarlijke stoffen bevatten of daarmee zodanig zijn verontreinigd dat het afval als gevaarlijk zou moeten worden aangemerkt. Met andere woorden: het gaat om schone of niet-gevaarlijk e-waste.

De Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) reguleert de overbrenging van afvalstoffen binnen en buiten de Europese Unie. De EVOA kent twee procedures voor grensoverschrijdend afvaltransport: de kennisgevingsprocedure voor 'oranje-lijstafvalstoffen' en de eenvoudige procedure voor 'groene-lijstafvalstoffen'. In de eerste situatie is vooraf een toestemming nodig van de bevoegde autoriteiten. In de tweede situatie volstaat dat het transport vergezeld gaat van een aantal verplicht gestelde documenten ('Bijlage VII-formulier').

'Groene-lijstafvalstoffen' zijn opgenomen in de bijlagen III, IIIa en IIIb van de EVOA. Staat een afvalstof daar niet op, dan gaat het om een 'oranje-lijstafvalstof'. Dat laatste geldt ook voor een niet in de genoemde bijlagen opgenomen mengsel van groene-lijstafvalstoffen ('groen + groen = oranje').

Code A1181 ziet op elektrisch en elektronisch afval dat wél gevaarlijke stoffen bevat, zoals lood, kwik, cadmium, PCB's, asbest of bepaalde broomhoudende vlamvertragers – in apparaten, onderdelen of verwerkingsresten.

Kennisgeving verplicht

Met de wijziging van de EVOA worden beide codes opgenomen in bijlage V. Per 1 januari 2027 vervallen de codes GC010 en GC020. Hierdoor bestaan er voor elektrisch en elektronisch afval geen afvalcodes meer in de bijlagen III, IIIA of IIIB. Dit betekent dat voor de overbrenging van deze afvalstoffen – zowel binnen de EU als bij uitvoer naar OESO-landen – altijd de kennisgevingsprocedure geldt. De kennisgevingsprocedure

dat de gewezen kennisgever de afvalstoffen op eigen kosten terughaalt en ter plaatse laat verwijderen of nuttig toepassen. Daarnaast valt deze overtreding onder de Wet op de economische delicten (WED), waardoor ook strafrechtelijke vervolging mogelijk is.

Herziening interne procedures

De wijziging van het afvalrecht op dit punt heeft niet alleen gevolgen voor de formele procedures van de overbrenging. Ook de materiële beoordeling van e-waste verandert. Een belangrijke consequentie is dat marktpartijen die actief zijn in de inzameling, sortering, demontage of verwerking van elektrisch en elektronisch afval hun interne classificatiesystemen moeten aan-

houdt dus in dat vóór de overbrenging toestemming moet worden aangevraagd en verkregen van de bevoegde autoriteiten. Daarbij wordt onder andere een financiële zekerheid verlangd (borgsom of gelijkwaardige verzekering) ter dekking van: (a) de transportkosten, (b) de kosten voor nuttige toepassing of verwijdering en (c) de opslagkosten voor 90 dagen.

Overtreding

Wordt na 31 december 2026 toch de 'groene-lijstprocedure' gevolgd voor elektrisch en elektronisch afval, dan is sprake van een overtreding van de EVOA. Overbrenging zonder de vereiste kennisgeving kwalificeert dan als een illegale overbrenging. Wordt een overtreding geconstateerd dan kan de IL&T een last onder dwangsom opleggen. Bovendien kan de IL&T verlangen

passen. Waar voorheen vaak volstaan kon worden met de relatief ruime categorieën van de groene lijst, wordt van bedrijven vanaf 2027 verwacht dat zij – voorafgaand aan elke voorgenomen overbrenging – een nauwkeurige beoordeling uitvoeren of sprake is van afval dat onder code Y49 dan wel onder code A1181 moet worden geschaard. Omdat classificatie van e-waste vanaf 2027 strikter wordt gekoppeld aan de aanwezigheid van gevaarlijke bestanddelen, wordt het essentieel dat bedrijven volledige en controleerbare documentatie hebben over de herkomst, samenstelling en behandeling van afvalstromen. Dit betreft veelal niet alleen analyses of bemonsteringen, maar ook informatie over productcomponenten die fabrikanten soms niet volledig vrijgeven.

Verbetering circulaire economie

In bredere zin sluiten de aanpassingen in de EVOA aan bij de Europese doelstelling om het circulaire-economiebeleid te versterken. Door hogere eisen te stellen aan grensoverschrijdende overbrenging van e-waste wordt beoogd om zowel dumping van gevaarlijke afvalstoffen in derdewereldlanden te voorkomen, als de stimulans te vergroten om afvalstromen hoogwaardig binnen de EU te verwerken. De verwachting is dat verdere aanscherpingen zullen volgen, mede omdat de Europese Commissie reeds heeft aangekondigd dat aanvullende wetgeving op het gebied van productontwerp, hergebruik en reparatie-eisen in voorbereiding is.

Tot slot

De gewijzigde exportregels tonen aan dat een ogenschijnlijk kleine aanpassing van het coderingssysteem van e-waste grote gevolgen kan hebben voor de praktijk. Voor bedrijven in de e-wasteketen betekent dit dat op tijd anticiperen geen keuze is, maar een noodzakelijke voorwaarde om compliant te blijven. Daarmee wordt een hoogwaardige verwerking van e-waste bevorderd. Dat het de komende tijd tot meer administratieve lasten leidt, is een feit. Op tijd beginnen is het devies. Duidelijk is dat ook producenten van elektrische en elektronische apparatuur hun verantwoordelijkheid zullen moeten nemen, om de e-wastesector effectief in staat te stellen aan de nieuwe classificatie te kunnen voldoen. De praktijk zal moeten uitwijzen hoe de nieuwe regels gaan uitpakken.

Wilbert van Eijk

Wilbert van Eijk is als advocaat-partner verbonden aan Van Iersel Luchtman advocaten (VIL) en werkzaam op de vestiging in 's-Hertogenbosch. Hij voert een praktijk op het gebied van het omgevingsrecht en het milieustrafrecht, met het accent op afval- en bouwstoffenrecht. Wilbert is voorzitter van het brancheteam Afval&Recycling van VIL.